

Република Србија
ВРХОВНИ КАСАЦИОНИ СУД
Рев 3353/2020
04.02.2021. године
Београд

У ИМЕ НАРОДА

Врховни касациони суд, у већу састављеном од судија: др Драгише Б. Слијепчевића, председника већа, Јасмине Стаменковић и др Илије Зиндовића, чланова већа, у правној ствари тужиоца АА из ..., чији је пуномоћник Иван Максимовић, адвокат из ..., против тужене ББ из ..., чији је пуномоћник Јелена Симоновић, адвокат из ..., ради утврђења, одлучујући о ревизији тужиоца изјављеној против пресуде Апелационог суда у Нишу Гж 987/2020 од 29.04.2020. године, у седници одржаној дана 04.02.2021. године, донео је:

ПРЕСУДУ

ОДБИЈА СЕ као неоснована ревизија тужиоца, изјављена против пресуде Апелационог суда у Нишу Гж 987/20 од 29.04.2020. године.

Образложење

Првостепеном пресудом Вишег суда у Прокупљу П 462/19 од 24.01.2020. године одбијени су тужбени захтеви тужиоца да се утврди да су ништави уговори о доживотном издржавању оверени пред Основним судом у Прокупљу Р бр. 141/14 дана 30.07.2014. године, односно пред Јавним бележником Дејаном Милановићем из ... под ОПУ .. -2016 од 16.12.2016. године, закључени између пок. ВВ, као даваоца издржава и тужене, као примаоца издржавања. Одбијен је и тужбени захтев да се утврди да је тужилац носилац права својине са $\frac{1}{2}$ удела на таксативно наведеним непокретностима по основу стицања у току трајања породичне заједнице. Такође, тужилац је обавезан да туженој накнади парничне трошкове у износу од 214.500,00 динара.

Пресудом Апелационог суда у Нишу Гж 987/2020 од 29.04.2020. године одбијена је као неоснована жалба тужиоца и првостепена пресуда је потврђена.

Против правноснажне пресуде донете у другостепеном поступку тужилац је изјавио благовремену ревизију, због битних повреда одредаба парничног поступка и погрешне примене материјалног права.

Врховни касациони суд је испитао побијану пресуду у границама одређеним чланом 408. Закона о парничном поступку („Службени гласник РС“ број 72/11), па је утврдио да ревизија тужиоца није основана.

У спроведеном поступку није учињена битна повреда одредбе парничног поступка из члана 374. став 2. тачка 2. Закона о парничном поступку, на коју ревизијски суд пази по службеној дужности. Указивање тужиоца на релативно битну повреду одредбе парничног поступка из члана 374. став 1. у вези са чланом 8. Закона о

парничном поступку, као и указивање на апсолутно битну повреду одредбе парничног поступка из члана 374. став 2. тачка 12. истог закона не представља дозвољен ревизијски разлог, сходно члану 407. став 1. тачка 1, 2. и 3. Закона о парничном поступку.

У доказном поступку пред првостепеним судом је утврђено да су тужилац и тужена брат и сестра. Оспорене уговоре о доживотном издржавању од 30.07.2014. године и од 14.07.2015. године, закључили су њихов отац пок. ВВ, као прималац издржавања и тужена, као давалац издржавања. Према слову ових уговора након смрти примаоца издржавања некретнине које су садржане тим уговором прелазе у својину тужене. Прималац издржавања је преминуо дана 23.04.2018. године.

Тужилац сматра да су некретнине које је тужена стекла на основу уговора о доживотном издржавању стечене у породичној заједници примаоца, те да му по овом основу припада $\frac{1}{2}$ удела у праву својине на овим непокретностима. Такође сматра да су уговори о доживотном издржавању непуноважни.

Нижестепени судови су становишта да су оспорени уговори о доживотном издржавању пуноважни. Према датим разлозима, закључени су у законом прописаној форми и постојала је неизвесност у погледу дужине трајања уговора. Прималац издржавања је био способан за расуђивање приликом закључења ових уговора, а тужена је испуњавала обавезу давања издржавања све до смрти примаоца издржавања. Уз то, нижестепени судови изводе закључак да тужилац није доказао да су предметне некретнине стечене у породичној заједници у којој је и он доприносио, као члан заједнице.

Врховни касациони суд је становишта да су нижестепене одлуке засноване на правилној примени материјалног права.

Оспорени уговори су закључени у законом прописаној форми, са циљем да произведу правна дејства која сходно члану 194. Закона о наслеђивању производи овај именовани уговор. Без основа се ревизијом указује да је у ове уговоре унета напомена да давалац издржавања „наслеђује“ предметне непокретности и да из тога произлази јасна воља уговарача да се изиграју законска правила наслеђивања. Природу уговора одређује његова суштина. Употреба поједине речи, без обзира на њено уобичајено значење, не мења суштину уговора, ако из његове преостале садржине јасно произлази која је његова правна природа. Нижестепени судови дају правилно тумачење и јасне разлоге из којих произлази да се радило о уговорима о доживотном издржавању. Стога употреба наведене формулације није од утицаја. Даље, код оцене правне ваљаности уговора о доживотном издржавању битна ставка је постојање неизвесности о дужини трајања уговора, односно дужини трајања живота примаоца издржавања, због чега овај уговор има алеаторну природу. Уколико је прималац у таквом здравственом стању да је његова смрт извесна, сходно члану 203. став 1. Закона о наслеђивању, такав уговор о доживотном издржавању не може испунити свој смисао. Неизвесност трајања живота пок. ВВ је постојала. Спорни уговори су закључени током 2014. и 2015. године, док је прималац издржавања преминуо неколико година касније 2018. године. Стоји чињеница да је прималац издржавања имао срчаних проблема током 2016. године. Међутим, правилно је цењена околност да се радило о особи старије животне доби, те да здравствене тегобе нису биле такве природе да су упућивале на извесну и скорију смрт примаоца издржавања. Такође, правилно је цењена као значајна околност да је тужена према исказима саслушаних сведока свакодневно обилазила примаоца издржавања. Околност испуњења уговорних обавеза тужене у погледу уговора из 2014. године изричито се констатује у уговору из 2015. године. Нема доказа да је прималац издржавања имао примедбе на испуњење уговора тужене.

Није од утицаја на пуноважност располагања по основу уговора о доживотном издржавању то што је пок. ВВ располагао имовином стеченом у брачној заједници са супругом пок. ГГ, будући да су оба супружника били корисници издржавања и да је тиме предметни уговор прећутно одобрио и супружник који је такође био бенефицијар издржавања, али није био његов потписник.

У погледу захтева за утврђење права својине тужиоца на наведеним непокретностима, нижестепени судови су правилно применили члан 195. Породичног закона. Другостепени суд даје правилно објашњење појмова породичне заједнице и стицања права својине у оквиру ове заједнице. Расположиве чињенице дају основа закључку да је пок. ВВ својим средствима прибавио спорне некретнине (теретним правним пословима) у периоду од 1988. године до 1990. године. Ове некретнине су накнадно дограђене (завршене), али нема доказа да је у томе учествовао тужилац новчаним средствима, радом или на други начин. Самим тим, није утврђен допринос тужиоца, као члана породичне заједнице, на основу кога би стекао удео у праву својине на објектима. Осим тога, није доказано да ли је између пок. ВВ и тужиоца постојала породична заједница, када је она успостављена, колико је трајала, те да ли је ова заједница имала економску димензију из разлога које дају нижестепени судови. Стога није било основа да му се призна право сусвојине у траженом обиму по основу стицања у породичној заједници, сходно члану 13. Закона о основама својинскоправних односа.

На основу изложеног, применом члана 414. став 1. Закона о парничном поступку, одлучено је као у изреци пресуде.

**Председник већа – судија
др Драгиша Б. Слијепчевић, с.р.**

За тачност отправка
Управитељ писарнице
Марина Антонић